

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum IV. Cúm sis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

CAPITVLVM III.

Quidam.

PARAPHRASIS.

Ad consultationem, an qui invitâ uxore Monasterium ingressus, & ad eandem redire compulsus est, teneatur illâ mortuâ redire ad Monasterium; an verò ad aliud Matrimonium transire possit: respondit Pontifex, non teneri quidem redire ad Monasterium, eò quod professio non fuerit valida; non tamen posse aliud matrimonium inire, cum votum non petendi debitum emittere potuerit, & emisserit.

SUMMARIUM.

1. *Maritus, & uxor quoad debitum conjugale pares sunt obligationes.*
2. *Professio conjugati post matrimonium consummatum, si fiat altera parte invitâ, valida quidem non est in vim professionis, valet tamen in vim simplicis voti.*

Notandum primum. Maritus & uxor, quoad jus debiti conjugalis pares judicantur, cum non minus uxor habeat potestatem in corpus mariti, quam vice versa, prout hic apparet, cum allegato testimonio Apostoli 1. ad Corinth. 7. *vir non habet potestatem sui corporis, sed mulier* &c. Ratio est, quia ita servatur æquitas, & iustitia contractus matrimonialis. Veruntamen quoad gubernationem domûs uxor debet esse subdita marito, tanquam capiti suo, uti docui in *cit. tract. ult. p. 3. c. 2.* & dicam in *c. Charissimus 11. hoc tit.*

Notandum secundum. Tametsi professio conjugis sine consensu alterius conjugis facta post matrimonium consummatum absolute loquendo non valeat, uti etiam colligitur ex *cap. una 6. cit. q. 2.* quod est *S. Aug. Epist. 45. ad Armentarium.* obligat tamen instar simplicis continentiae voti à conjugate emissi, consequenter obligatur vo-

vens, seu professus ad non petendum conjugis debitum, licet petenti conjugi reddere teneatur; deinde si uovens alteri conjugi supervivat, continentiam perpetuam servare debet, juxta ea, quæ dixi *eadem p. 3. c. 1. n. 10.* & habetur in *c. placet 12. hoc tit.* Ratio dari debet, quia ob favorem divini cultûs jus præsumit conjugis profitentis intentionem fuisse, si actus non valeat ut votum solenne professionis, quod valere debeat, quatenus potest, videlicet, ut votum simplicis continentiae, juxta illud: *si non valet, quod ago, valeat, sicut valere potest, vel si non valet totaliter, valeat partialiter, sicuti explicavi cit. p. 3. c. 7. n. 3, c. 4.*

CAPITULUM IV.

Cum sis.

PARAPHRASIS.

Cum SS. Patrum constitutioni contrarium sit, si uxor marito, aut maritus uxore in sæculo relicta, ad Religionem transeat, idè Alexan. III. prohibet Episcopo Exonensi, ne in Episcopatu suo conjugem, v. g. maritum, ad Religionem transire permittat, nisi etiam uxor ingredi velit; verum si ea senex sit, & sterilis, ut absque incontinentiæ suspitione in sæculo manere possit, permitti potest, dummodo continentiam perpetuam vocet.

SUMMARIUM.

Ad validam conjugati professionem post consummatum matrimonium, quid requiratur ex parte alterius conjugis?

Notandum. Conjux in Religione profiteri non potest, nisi etiam alter profiteri velit. Ita *hic, & in c. 1. c. ad Apostolicam 13. hoc tit. c. Agathosa 21. c. 27. q. 2.* Limita primò. Nisi alter in sæculo manere volens, consentiat, ut alter conjux ingrediat, & profiteatur; tunc verò distinguendum, an conjux in sæculo juvenis sit, & in peri-

periculo continentiae positus, tunc ingressus in Monasterium revocari potest, uti videre est apud Sanchez *L. 7. D. 33. n. 6.* si professio nondum edita est: sin vero edita, revocari non potest, quia conjux, dummodo conscientia juris fuerit, mulier v. g. censetur se obligasse, ut & ipsa Monasterium ingrediatur, sicut jus in hoc casu requirit: si vero senex sit, & extra periculum incontinentiae, tunc ad perpetuam continentiam in saeculo servandam se obligare debet, postquam consentit, ut conjux alter profiteatur, juxta citatum cap. *Agathosa*, & vide, quae dixi *cit. p. 3. c. 7. n. 5.*

Limita secundò. Nisi conjux in saeculo manens adulterium commiserit; in hoc casu conjux innocens, cum à debito conjugij reddendo liberatus sit, Religionem profiteri potest, etiam invito conjuge adultero. Ita habetur in *cit. c. Agathosa juncta Glossa, V. vel ipsa*, & docui *cit. capite 7. v. 7.*

CAPITULUM V.

Conjugatus.

PARAPHRASIS.

Nullus conjugatus ad sacros Ordines promovendus est, nisi uxor licentiam dederit, & continentiam voverit. Intellege hac in casu, si uxor senex sit, & extra incontinentiae periculum; alioquin verò Religionem profiteri debet, postquam marito licentiam dedit, sacros accipiendi Ordines. Ita *Glossa hic. V. ab uxore*, & docui in citato capite 7. n. 6. & dicitur in *c. uxoratus 8. hoc tit.*

CAPITULUM VI.

Sanè.

PARAPHRASIS.

Si conjugatus ordinari cupiat, uxoris voluntas requirenda prius est, ut sequestrato mansionis cubiculo, postquam pariter conversi sunt, ordinentur, uxor, &

maritus: alioquin prohibetur, ne conjugatus Episcopus consecratur, nisi uxor continentiam prius professas, factum illud velum imponat, & religiosam vestem induat.

SUMMARIUM.

Conjugatus, ut ordinari possit Episcopus, quid ex parte uxoris requiratur?

Notandum. Conjugatus ordinari non potest Episcopus, nisi uxor Religionem profiteatur; & ideo in hoc casu satis non est, uxorem in saeculo manentem votum continentiae edere. Quae est communis doctrina apud Sanchez *L. 7. de matrimonio, D. 41.* & secutus sum citato capite 7. n. 6. Rationem dat Abbas *hic. n. 2.* ne aliquis uxor mulieribus associata Episcopatum obtinet, & gratias ad ditandos conjugios in saeculo impetret. Haec ratio locum habet secundum hujus Ecclesiae praxim; ut veteri veteri Ecclesia constat, uxores à maritis ad Episcopatum evectis separatas non fuisse, nisi mansionis cubiculo, uti etiam ex hoc colligitur, & docui *L. 5. tract. 9. c. 11. n. 5. c. 6.* Videri potest *Baronius t. 1. ad annum 34.* Interim credibile est, velum professionis accepisse, cum tribus Religionis votis, ab Episcopo editis: rationem dare postquam ex praestantia dignitatis Episcopalis, eo quod decebat conjuges, quatenus earum sensus permittit, etiam ad perfectionis viae debitum assumptas, & ideo sanctionales de Religionem professas, insuper ad ministerium aliquod Ecclesiae circa mulieres constitutas esse.

CAPITULUM VII.

Ex publico.

PARAPHRASIS.

Rescribit Pontifex, mulierem, quae ab Episcopo excommunicata fuerat, quod ad matrimonium redire noster, absolvendam esse, si à viro discessit ante matrimonij consum-